

การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ Knowledge Management Affecting Toward Effectiveness Education of Directorate of Education and Training Royal Thai Air Force

อติต พลจันทิก¹, พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์²

บทคัดย่อ

การศึกษาการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการจัดการความรู้ของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ และ 4) ศึกษาการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ โดยวิธีการสุ่มที่ใช้ในการวิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง และแบ่งชั้นภูมิของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 437 คน โดยวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสถิติถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับการจัดการความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับประสิทธิผลด้านการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลด้านการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกที่ระดับนัยสำคัญ .01 และ 4) การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการศึกษา พบว่า การจัดการความรู้ทำนุบำรุงการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของผู้เรียนความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา และความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวกที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.80

คำสำคัญ : การจัดการความรู้, ประสิทธิผลด้านการศึกษา, กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

¹นักศึกษา ปริญญาโท, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, e-Mail : atita_ph@rtaf.mi.th

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, e-Mail : at-tip@hotmail.com

Abstract

The study of knowledge management affecting toward education effectiveness of the Directorate of Education and Training, Royal Thai Air Force aimed to: 1) Study the quality of knowledge management of the Directorate of Education and Training, Royal Thai Air Force, 2) Study the quality of education effectiveness of the Directorate of Education and Training, Royal Thai Air Force, 3) Study the relationships between knowledge management and education effectiveness of the Directorate of Education and Training, Royal Thai Air Force, and 4) Study the knowledge management affecting toward education effectiveness of the Directorate of Education and Training, Royal Thai Air Force. Questionnaires were the tool in collecting data from administrators, teachers, and staff of Schools under the Directorate of Education and Training, Royal Thai Air Force by using simple sampling method and categorizing samples which were 437 people. The statistical methods used in data analysis were Percentage, Mean, Standard Deviation, Pearson Correlation, and Stepwise Multiple Regression. The study found that 1) Quality of overall knowledge management was rated high, 2) Quality of overall education effectiveness was rated high, 3) Relationships between knowledge management and education effectiveness were significantly positive, and 4) Knowledge management affecting toward education effective showed that knowledge management forecasted the education effectiveness from the capability in producing learners with high academic achievements, the capacity in developing good attitudes of learners, the capacity in problem solving within the school, and the capacity in school development; which were statistically significant at 0.01 level. The overall relationships were positively correlated, and the correlation coefficient equaled 0.80.

Keyword : knowledge management, education effectiveness, directorate education and training, royal thai air force

บทนำ

สังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมฐานความรู้ และระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ที่ใช้ความรู้ และนวัตกรรมเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาการผลิต การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพเป็นบุคลากรที่มีความรู้มีคุณค่าต่อองค์กร องค์กรความรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการบ่งชี้ความสำเร็จในทุก ๆ ด้านภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลง องค์กรจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อปรับเปลี่ยนไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ใหม่ จัดการความรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม (จำเริญ จิตรหล่ง, 2550)

การจัดการความรู้ในสถานศึกษาเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำความรู้ของแต่ละคนที่มีอยู่รอบ ๆ ตัวและที่มีอยู่ในตัวเองมารวบรวมเป็นวิธีการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด (Best Practice) เพื่อนำมาแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน และการนำความรู้ที่เป็นภูมิปัญญา และประสบการณ์แลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือสร้างความรู้ใหม่ และนำมาบันทึกไว้ในรูปสื่อต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการทำงานขององค์กร การบริหารจัดการความรู้ ในสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ในอดีตความรู้ในสถานศึกษาทุกแห่งมีอยู่มากมายแต่ไม่ได้จัดเก็บอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตัวบุคคลซึ่งเป็นทักษะเฉพาะที่เกิดจากประสบการณ์ในการเรียนการสอน ค่านิยม เจตคติ และพฤติกรรม เมื่อบุคคลต้องออกไปจากหน่วยงานไม่ว่าจะด้วยเหตุใดความรู้เหล่านั้นจะสูญหายไปด้วย ทำให้คนรุ่นหลังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ที่เกิดขึ้นดังกล่าวได้ นอกจากนี้ยังมีความรู้ที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ตำรา เอกสารทางวิชาการ สิ่งพิมพ์ ซึ่งเป็นความรู้ที่สามารถเผยแพร่และแบ่งปันให้กับผู้ร่วมงานคนอื่น ๆ ได้นำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการนำความรู้ทั้งหลายที่มีอยู่มาบริหารจัดการให้เป็นระบบ เพื่อความสะดวกต่อการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์เพื่อให้องค์กรสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ในส่วนของการจัดการความรู้ในกองทัพ (เศรษฐพงศ์ มะลิสุวรรณ, 2552) (อ้างอิงในกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ, 2552) ได้กล่าวว่า การจัดการความรู้มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่กำลังก่อตัวขึ้น และกำลังมีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนโครงสร้างของกองทัพทั่วโลกให้สามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามที่มีรูปแบบที่เปลี่ยนไปได้อย่างทันท่วงที ดังนั้นหากกองทัพยังไม่สามารถจัดการกับองค์ความรู้ที่กระจุกกระจายอยู่ให้สามารถเชื่อมต่อกันอย่างเป็นระบบ และยังไม่สามารถดึงมาใช้ประโยชน์ได้ทันที โดยไม่ขึ้นอยู่กับเวลาและสถานที่แล้วอาจทำให้กองทัพไม่มีขีดความสามารถในการตอบโต้ภัยคุกคามในอนาคตที่จะเกิดขึ้นได้ การตระหนักถึงความสำคัญต่อการจัดการความรู้ในกองทัพจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการวางแนวทางกับการจัดการองค์ความรู้ที่มีอยู่อย่างมีทิศทาง กองทัพได้กำหนดนโยบายการศึกษาของกองทัพไทย (คำสั่งกองทัพไทย (เฉพาะ) ที่ 55/51 ลงวันที่ 18 เมษายน 2551) กำหนดให้มีการพัฒนากองทัพไทยให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ที่ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการเรียนรู้ของกำลังพลทุกระดับ มีวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการเรียนรู้ การบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สำหรับกองทัพอากาศนั้น นโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ พุทธศักราช 2554 มีนโยบายส่งเสริมกำลังพลให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการความรู้ให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมและก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เสริมสร้างและพัฒนากองทัพอากาศให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องยั่งยืน มุ่งสู่สังคมฐานความรู้ (Knowledge Based Society) โดยจัดสร้างระบบบริหารจัดการความรู้กองทัพอากาศ (Knowledge Management) เพื่อเป็นศูนย์กลางความรู้กองทัพอากาศ (Royal Thai Air Force Knowledge Center) และศูนย์การเรียนรู้ (Learning Center) โดยอาศัยกระบวนการจัดการความรู้ แลกเปลี่ยน และแบ่งปันความรู้ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เพื่อเอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างสะดวกขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ในกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ เพื่อศึกษาถึงการจัดการความรู้ ความสัมพันธ์กันระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิภาพด้านการศึกษา เพื่อนำแนวคิดในการจัดการความรู้ที่ได้จากผลการวิจัยไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์การจัดการความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศต่อไป

จากการศึกษาทฤษฎีว่าด้วยองค์กรแห่งการเรียนรู้ของ (เซงเก้ Senge, 1990) ซึ่งมี 5 ประการ คือ 1) การเป็นบุคคลที่รอบรู้ (Personal Mastery) 2) การมีแบบจำลองความคิด (Mental Models) 3) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) 4) การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) และ 5) การคิดอย่างเป็นระบบ (Systems Thinking) ซึ่งทฤษฎีการจัดการความรู้ทั้ง 5 ข้อนี้ เมื่อได้ดำเนินการแล้วการจัดการความรู้ด้านใดมีความสำคัญมากน้อยกว่ากัน หรือการจัดการความรู้ด้านใดมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพด้านการศึกษา และการจัดการความรู้ด้านใดจะส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ เพื่อจะได้นำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการจัดการความรู้ อันจะนำไปสู่การพัฒนากกรมยุทธศึกษาทหารอากาศให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับด้านประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของมอท์ (Mott, 1972) ซึ่งเป็นทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา ประกอบด้วยความสามารถ 4 ประการ คือ 1) ความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของผู้เรียน 3) ความสามารถในการแก้ปัญหาในสถานศึกษา และ 4) ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา มาปรับใช้กับการวิจัยครั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงระดับของการจัดการความรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิภาพด้านการศึกษา และเพื่อให้รู้ว่าการจัดการความรู้จะส่งผลอย่างไร ต่อประสิทธิภาพด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ อันจะทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาประสิทธิภาพด้านการศึกษาเป็นข้อมูลในการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์การจัดการความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการความรู้ของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
4. เพื่อศึกษาการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ได้แก่ วิทยาลัยการทัพอากาศ โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ โรงเรียนนายทหารอากาศอาวุโส โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับหมวด โรงเรียนจ่าอากาศ โรงเรียนนายทหารชั้นประทวน และโรงเรียนครุทหาร ปีงบประมาณ 2556 จำนวน 697 คน

กลุ่มตัวอย่างได้วิเคราะห์ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609) นำประชากรแต่ละหน่วยงานไปเทียบสัดส่วนกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 437 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยพิจารณาภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีตามตัวแปรต้น ว่าด้วยทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของ (เซงเก้ Senge, 1990 อ้างอิงใน สุธิชา ชิตกุล, 2550) ตัวแปรตาม ว่าด้วยทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลของมอท์ (Mott, 1972) และการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งให้สอดคล้องกับคำจำกัดความในการวิจัยที่ได้กำหนด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสร้างเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 8 ขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถาม และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. ศึกษาข้อมูลจากหนังสือเอกสาร บทความ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์ด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
3. กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และประโยชน์ในการวิจัย

4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

5. นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านบริหารการศึกษาและด้านวัดผลประเมินผลจำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงซึ่งได้แก่ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา IOC (Index of Item Objective Congruence) พบว่าทุกข้อคำถาม มีค่าตั้งแต่ 0.60 - 1.00 และมีค่าเฉลี่ยทั้งฉบับ 0.89

6. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ต้องการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาและนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์โดยมีค่าประสิทธิสัมพันธ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยมีค่าการทดสอบของตอนที่ 2 การจัดการความรู้มีเท่ากับ 0.79 และตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการศึกษา มีค่าเท่ากับ 0.83 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกข้อคำถามจำนวน 45 ข้อ

7. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือนำขออนุญาตเก็บข้อมูลถึงเจ้ากรมยุทธศึกษาทหารอากาศ เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ทำหนังสือถึงผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะแจกให้เป็นรายบุคคลเพื่ออธิบายจุดมุ่งหมายและความสำคัญของการวิจัยพร้อมทั้งขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามโดยแบบสอบถามไปยังผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนโดยแจกแบบสอบถามทั้งสิ้น 437 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างที่ส่งไปจำนวน 437 ฉบับและนำไปบันทึกและการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Check List) โดยใช้คำนวณหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เป็นรายชื่อและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคิดเห็นการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการดำเนินงานของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลสภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจากการวิจัยการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย อายุอยู่ระหว่าง 41 - 50 ปีมากที่สุด โดยส่วนใหญ่เป็นข้าราชการระดับชั้นสัญญาบัตรและระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี/เทียบเท่าดำรงตำแหน่งอาจารย์มากที่สุด รองลงมา คือหัวหน้างานผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ตามลำดับ

1. สถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ มีระดับการจัดการความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่า การสร้างองค์ความรู้ การเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันมีการปฏิบัติมากที่สุด รองลงมา คือการมีแบบจำลองความคิดการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมการคิดอย่างเป็นระบบ และการเป็นบุคคลที่รอบรู้โดยเมื่อแยกเป็นตัวประกอบย่อย เรียงตามลำดับจากแบบสอบถาม

2. ระดับความสามารถในการสร้างประสิทธิผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงมีระดับความสามารถอยู่ในระดับมาก การพัฒนาทัศนคติทางบวกของผู้เรียนมีระดับความสามารถอยู่ในระดับมาก การแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษามีระดับความสามารถอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือสถานศึกษาสนับสนุนการใช้คุณธรรมเป็นแนวคิดในการแก้ไขปัญหาการพัฒนาสถานศึกษามีระดับความสามารถอยู่ในระดับมาก และความสามารถ อยู่ในระดับน้อยที่สุดคือสถานศึกษาสามารถพัฒนาผู้นำได้ในระดับประเทศ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการดำเนินงานสถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ในภาพรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยรวมมีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตามกันที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กันทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตามกันหรือเชิงเส้นตรงกับการจัดการความรู้

4. การวิเคราะห์การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พิจารณาตามตัวแปรที่เข้าสมการตามลำดับความสำคัญ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การจัดการความรู้ทำนายนายการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง พบว่ามี 2 ตัวแปรที่สามารถทำนายการมี

ประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การคิดอย่างเป็นระบบ และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเมื่อใช้การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

ตัวแปรทำนาย	B	SEB	Beta	t	Sig.
Constant	2.618	.234		11.195	.000
X ₅	.479	.058	.408	8.281	.000
X ₄	-.129	.052	-.122	-2.485	.013
R = .372 R ² = .139 Adjusted R ² = .135 Std. error = .59427 F = 34.941					

4.2 การจัดการความรู้ทำนุบำรุงการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของผู้เรียนพบว่า มี 1 ตัวแปรที่สามารถทำนายการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของผู้เรียนสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือการคิดอย่างเป็นระบบ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของผู้เรียนของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

ตัวแปรทำนาย	B	SEB	Beta	t	Sig.
Constant	2.551	.338		7.538	.000
X ₅	.401	.086	.219	4.689	.000
R = .219 R ² = .048 Adjusted R ² = .046 Std. error = .97074 F = 21.990					

4.3 การจัดการความรู้ทำนุบำรุงการมีประสิทธิภาพด้านการศึกษาจากความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาพบว่า มี 2 ตัวแปรที่สามารถทำนายการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การคิดอย่างเป็นระบบ การเป็นบุคคลที่รอบรู้ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

ตัวแปรทำนาย	B	SEB	Beta	t	Sig.
Constant	1.692	.495		3.416	.001
X ₅	.411	.102	.189	4.017	.000
X ₁	.228	.087	.123	2.625	.009
R = .237 R ² = .056 Adjusted R ² = .052 Std. error = 1.15286 F = 12.899					

4.4 การจัดการความรู้ทำนายการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา พบว่า มี 3 ตัวแปรที่สามารถทำนายการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การคิดอย่างเป็นระบบ การมีแบบจำลองความคิด และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

ตัวแปรทำนาย	B	SEB	Beta	t	Sig.
Constant	2.665	.348		7.664	.000
X ₂	.213	.059	.169	3.642	.000
X ₅	.303	.068	.228	4.465	.000
X ₄	-.174	.061	-.146	-2.870	.004
R = .282 R ² = .080 Adjusted R ² = .073 Std. error = .69342 F = 12.470					

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการศึกษาของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งผลของการวิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับการจัดการความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ (นันทรัตน์ ศรีนุ่นวิเชียร, 2548 อ้างอิงใน พัชร คำรินทร์, 2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องการจัดการความรู้ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลของกลุ่มงานการพยาบาลและ

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง และประสิทธิผลของกลุ่มงานการพยาบาลพบว่าประสิทธิผลของกลุ่มงานการพยาบาลอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกับการศึกษาระดับความสามารถในการสร้างประสิทธิผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีของสถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ เมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้านพบว่าความสามารถในการสร้างประสิทธิผลอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา ความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของผู้เรียน ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา และความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูง ตามลำดับซึ่งคล้ายกับงานวิจัยของ (พัชรี คำรินทร์, 2553) ได้ศึกษาประสิทธิผลของการจัดการความรู้ของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ที่ได้พบว่าระดับประสิทธิผลของการจัดการความรู้ในระดับค่อนข้างมาก มีเพียงเรื่องกำหนดหลักสูตรการพัฒนาคุลากรที่ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จำเป็นต่อการทำงานเพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากร เช่น ฝึกอบรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมต่าง ๆ และภาษาต่างประเทศเท่านั้นที่มีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง ระดับประสิทธิผลของการจัดการความรู้ในแต่ละกลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป กลุ่มงานนักวิชาการศึกษา กลุ่มงานนักวิชาการเงินและบัญชี และกลุ่มงานนักวิเคราะห์นโยบายและแผนไม่มีความแตกต่างกัน

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้กับประสิทธิผลด้านดำเนินงานของกรมยุทธศึกษาทหารอากาศพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการดำเนินงานสถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ ในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตามกันที่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กัน ในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้ายตามกันหรือเชิงเส้นตรงกับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ (นันทรัตน์ ศรีนุ่นวิเชียร, 2548) (อ้างอิงใน พัทรี คำรินทร์, 2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องการจัดการความรู้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิผลของกลุ่มงานการพยาบาล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการความรู้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและประสิทธิผลของกลุ่มงานการพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ พบว่า ประสิทธิผลของกลุ่มงานการพยาบาลอยู่ในระดับสูง ส่วนการจัดการความรู้และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระดับปานกลาง การจัดการความรู้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของกลุ่มงานการพยาบาล

3. การจัดการความรู้ทำนุบำรุงมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงพบว่า มี 2 ตัวแปรที่สามารถทำนุบำรุงมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การคิดอย่างเป็นระบบและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ดังนั้นจะพบว่าสถาบันการศึกษา จึงต้องมีการสร้างแบบจำลองความคิดที่ชัดเจน

และให้บุคลากรมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน ส่งเสริมการทำงานและการเรียนรู้ให้อยู่ในรูปแบบของกลุ่ม เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันระหว่างบุคคลเพื่อให้เกิดการคิดอย่างเป็นระบบซึ่งจะส่งผลให้การจัดการความรู้ส่งผลกับประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุวิชา หอละเอียด, 2556) ได้ศึกษาสภาพกระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับของกระบวนการจัดการความรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า การบ่งชี้ความรู้มีระดับสูงที่สุด รองลงมาคือ การแบ่งปันความรู้ การเข้าถึงความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การเรียนรู้ และการประมวลและกลั่นกรองความรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีระดับมาก ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการจัดการความรู้ในแต่ละด้านทั้งหมด 7 ด้าน กับประสิทธิผลในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.738 ที่ระดับนัยสำคัญ .01 เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าทั้ง 7 ด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวกทุกด้าน โดยการเรียนรู้มีค่าระดับสูงที่สุด รองลงมาคือ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ ตามลำดับอยู่ในระดับความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ส่วนการบ่งชี้ความรู้ และการสร้างและแสวงหาความรู้ อยู่ในระดับความสัมพันธ์ต่ำที่สุด ตามลำดับ 4) กระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อ

4. การจัดการความรู้ทำนายนการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของผู้เรียนพบว่า มี 1 ตัวแปรที่สามารถทำนายนการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของผู้เรียนสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือการคิดอย่างเป็นระบบ ดังนั้นสามารถกล่าวได้ว่าปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดการความรู้ได้ส่งผลกับประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการพัฒนาทัศนคติทางบวกของผู้เรียน จากกระบวนการคิดที่มีระบบนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว เนื่องจากการเป็นบุคคลที่รอบรู้ การมีแบบจำลองความคิด การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม จะเป็นตัวผลักดันให้เกิดการคิดอย่างเป็นระบบเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

5. การจัดการความรู้ทำนายนการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาพบว่า มี 2 ตัวแปรที่สามารถทำนายนการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การคิดอย่างเป็นระบบ การเป็นบุคคลที่รอบรู้จะเห็นได้ว่าปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยดังกล่าวเป็นข้อเท็จจริงที่สถานศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษาได้จากการที่บุคลากรในองค์กรเป็นบุคคลที่รอบรู้ เป็นบุคคลที่สรรหาความรู้ใหม่ ๆ โดยการคิดอย่าง

เป็นระบบจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้บริหารและบุคลากรมีแนวทางในการทำงานที่นำไปสู่การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาจากการจัดการความรู้ภายในสถานศึกษา

6. การจัดการความรู้ทำนุการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา พบว่า มี 3 ตัวแปรที่สามารถทำนุการมีประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การคิดอย่างเป็นระบบ การมีแบบจำลองความคิด และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ซึ่งหากสถานศึกษามีการมองการทำงานให้เป็นระบบโดยการมีจำลองความคิด โดยร่วมกันทำงานเป็นทีมซึ่งทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าวมีความสำคัญและเป็นประเด็นสำคัญในการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการศึกษาจากความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษาได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารและบุคลากรควรให้ความสนใจในการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการดำเนินงานของสถานศึกษาสังกัดกรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

2. ควรมีการกำหนดให้การจัดการความรู้เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการประมวลผลจากการจัดการความรู้ที่มีคุณภาพและมีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของสถานศึกษาทั่วประเทศด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ รวบรวมเป็นระบบที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายเพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาทั่วไปใช้ศึกษาสืบค้นและนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรกำหนดให้การรณรงค์แสวงหาความรู้เป็นสมรรถนะสำหรับผู้บริหารและครูผู้สอน

3. ควรมีการนำผลการวิจัยไปใช้ปฏิบัติในการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้เพื่อประสิทธิภาพและคุณภาพการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารในการสร้างวิสัยทัศน์การจัดการความรู้ในสถานศึกษา ส่งเสริมวัฒนธรรมและนิสัยแห่งการแสวงหาความรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้การจัดการความรู้ที่ใช้รูปแบบในการพัฒนาโดยระยะก่อตัวควรมีกิจกรรมนำความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อการส่งเสริมการเรียนรู้และการบริหารจัดการสามารถพัฒนาให้เกิดความคุณภาพในการปฏิบัติ

2. ควรมีการศึกษาถึงปัญหา และแนวทางแก้ไขในการจัดการความรู้ภายในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดการประยุกต์ใช้ความรู้ก็คล้ายกับการนำความรู้ของบุคคลไปใช้ประโยชน์ใน

การตัดสินใจแก้ไขปัญหา และปรับปรุงองค์การซึ่งมีลักษณะเหมือนกับการเรียนรู้ ในระยะคุณภาพ ควรมีกิจกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงาน

3. ควรมีการศึกษาในเรื่องการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษากับคุณภาพของผู้เรียนองค์การมีหน้าที่ต้องส่งเสริมให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ โดยนำเอาความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ. (2552). *60ปี กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ = 60th Anniversary Directorate of Education and Training RTAF*. กรุงเทพมหานคร :

กองทัพอากาศ.

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ. *แผนยุทธศาสตร์กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ พ.ศ.2552-2554*.

(ม.ป.ท.).

จำเริญ จิตรหลัง. (2550). *รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัย การจัดการความรู้ ที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พัชร คำรินทร์. (2553). *ประสิทธิผลของการจัดการความรู้ของสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยแม่โจ้*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2546). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพมหานคร : (ม.ป.ท.).

สุธิชา ชิตกุล. (2550). *ความคิดเชิงระบบกับการพัฒนาองค์กร : ศึกษากรณี บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด มหาชน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์.

สุวิชา หอละเอียด. (2556). *กระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities”. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 608 - 609.

Mott, P.E. (1972). *The Characteristic of Effective Organization*. New York : Harper and Row, 107.

Senge, P.M. (1990). *The Fifth Discipline : The Art and Practice of Learning Organization*. New York : Doubleday/Currency, 7-23.